

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський фаховий коледж будівництва,
архітектури та дизайну

ЗАТВЕРДЖЕНО :

наказ директора коледжу

від 16.02.2023р № 35/1

О.Мальченко

ІНСТРУКЦІЯ № 88
З охорони праці
Під час занять в навчальних майстернях

ЗМІСТ:

1. Загальні вимоги охорони праці., ст.3-5
2. Вимоги охорони праці перед початком роботи., ст.5-6
3. Вимоги охорони праці під час роботи., ст.6-7
4. Вимоги охорони праці після завершення роботи., ст.7-8
5. Вимоги безпеки в надзвичайних ситуаціях., ст.8

1. Загальні вимоги охорони праці у навчальних майстернях

1.1. Заняття в навчальних майстернях дозволено відвідувати здобувачам освіти, які пройшли належний медичний огляд та ознайомились із інструкцією з охорони праці при проведенні занять у навчальних майстернях.

До проведення навчання допускаються особи, які досягли 18 років, мають вищу або середню спеціальну освіту, пройшли медичний огляд та інструктаж з охорони праці.

1.2. Під час занять в майстернях здобувачі освіти не повинні порушувати правила поведінки, а також повинні дотримуватися розкладу навчальних занять, затвердженого директором режиму праці та відпочинку, вимог інструкції з охорони праці та техніки безпеки при проведенні занять у навчальних майстернях.

1.3. Майстри виробничого навчання в навчальних майстернях зобов'язані навчати здобувачів освіти правильного, безпечного поводження з устаткуванням (верстатами, верстаками, лещатами тощо), яке знаходиться в майстернях. Необхідно навчити безпечно виконувати роботу, дотримуючись інструкцій з охорони праці та техніки безпеки при проведенні занять у навчальних майстернях, навчити безпечним прийомом роботи.

1.4. Під час занять в навчальних майстернях можливий вплив на здобувачів освіти наступних небезпечних факторів:

- при неправильному сидінні можливі порушення постави, проблеми з опорно-руховим апаратом;
- недостатня кількість світла в навчальній майстерні може призвести до зниження зору;
- ураження електричним струмом при проблемах з електрообладнанням у навчальній майстерні;
- висока ймовірність отримання травми при відсутності огороження під час роботи на верстатах, несправностей електрообладнання, безладу на робочому столі;
- травми рук обертовими частинами верстатів;
- небезпека потрапляння волосся на обертові частини обладнання;
- ураження органів зору стружкою при роботі з металами;
- травма рухомою платформою поздовжньо-стругального верстата або повзуном;
- поранення рук під час обробки деталі;
- пошкодження рук при неправильній роботі з різцем;
- ураження частинами погано склеєної, косослойної, сучкуватої деревини;
- можливі травми, небезпечні для органів зору: опіки, засмічення;
- травми ніг під час падіння важкого інструменту.

1.5. В ході занять у навчальних майстернях необхідно дотримуватися правил пожежної безпеки, бути поінформованими про місця розташування первинних засобів пожежогасіння.

1.6. Відповідальність за виконання правил техніки безпеки під час роботи в шкільних навчальних майстернях несуть майстри виробничого навчання.

1.8. Здобувачі освіти у навчальній майстерні повинні мати засоби індивідуального захисту:

- фартух з наруківниками;
- рукавиці комбіновані;
- окуляри захисні.

1.9. У навчальній майстерні повинна бути укомплектована медична аптечка для надання першої медичної допомоги, виписані телефони найближчої медичної установи та пожежної служби.

1.10. Для контролю температурного режиму в приміщенні навчальної майстерні повинен висіти кімнатний термометр.

1.11. Навчання учнів предмету технології в навчальній майстерні повинно проходити виключно у відповідності з робочою програмою загальноосвітнього навчального закладу.

1.12. Робочі місця в навчальних майстернях організовуються у відповідності з вимогами охорони праці та техніки безпеки.

1.13. Проведення занять для здобувачів освіти у приміщеннях навчальних майстерень коледжу дозволяється при дотриманні всіх норм і вимог охорони праці для навчальних майстерень загальноосвітніх закладів.

1.14. Майстри виробничого навчання інформують здобувачів освіти про наступне:

- проходи в майстерні не повинні захарашуватися сумками;
- під час проведення занять та на перерві необхідно дотримуватися правил поведінки та внутрішнього розпорядку;
- пересуватися в приміщенні майстерні необхідно спокійно, не штовхаючи один одного;
- не рекомендується підходити до відкритих вікон та відкривати фрамуги;
- не можна торкатися до електроустаткування, самостійно включати верстати, брати інструменти, вимикати світло;
- забороняється грюкати дверима;
- здобувачам освіти забороняється приносити гострі, колючі та інші небезпечні для життя і здоров'я предмети та речовини;
- у навчальній майстерні необхідно дотримуватися обережності при користуванні інструментом, при роботі на верстатах;
- при нещасному випадку потерпілий або очевидець повинен негайно повідомити майстра виробничого навчання, який повідомить про це адміністрацію коледжу.

1.15. Здобувачі освіти під час занять, а також майстри виробничого навчання повинні бути одягнені у спецодяг. Допуск до роботи без спецодягу та захисних пристосувань не дозволяється.

1.16. Здобувачі освіти, які виконують роботу з очищення деталей або виробів від іржі, фарби, бруду, а також при рубанні металу, повинні бути в спеціальних захисних окулярах з оргскла для захисту очей від осколків, що розлітаються.

1.17. Майстер виробничого навчання повинен стежити за виконанням здобувачами освіти під час роботи в навчальних майстернях вимог заходів

індивідуального захисту, а також контролювати належний догляд за індивідуальними захисними пристосуваннями.

1.18. У процесі занять повинні дотримуватися правил особистої гігієни, утримувати в чистоті своє робоче місце, дотримуватись інструкції з охорони праці та правил поведінки.

1.19. Здобувачі освіти, які допустили невиконання або порушення інструкцій з охорони праці та техніки безпеки при проведенні занять у навчальних майстернях, притягуються до відповідальності, а з усією групою проводиться позаплановий інструктаж з охорони праці та розмова з педагогом.

2. Вимоги охорони праці перед початком занять у навчальних майстернях

Майстер виробничого навчання зобов'язаний: 2.1. Увімкнути освітлення в навчальній майстерні, переконатися у справній роботі освітлювальних приладів. Освітленість у приміщенні повинна бути не менше 300 лк (20 Вт/м²) при люмінесцентних лампах і не менше 150 лк (48 Вт/м²) при лампах розжарювання.

2.2. Переконатися в справності електрообладнання: світильники повинні бути надійно прикріплені до стелі та мати світлорозсіюючу арматуру; комутаційні коробки повинні бути закриті; корпуси та кришки вимикачів та розеток не повинні мати ушкоджень, а також оголених контактів.

2.3. Переконатися в раціональній розстановці меблів у майстерні:

- робоче місце майстра виробничого навчання, що включає кафедру, верстак та класну дошку, розташувати біля входу;
- класна дошка та місце викладача повинні бути добре видні з будь-якого робочого місця;
- відстань між слюсарними верстакми має бути близько 80 см, а між рядами (проходи вздовж майстерні) - не менше 100 см; верстати відокремлюються один від одного відстанню не менше 90 см;
- відстань між столярними верстакми, розташованими в ряд, повинна бути не менше 65 см, а між рядами - не менше 70 см;
- у столярній майстерні при розміщенні верстаків необхідно враховувати збільшення їх розмірів за рахунок висування затискних гвинтів;
- токарні та фрезерні верстати встановлюються біля вікон майстерні на відстані 40-50 см. від стіни;
- заточувальний верстат встановлюється далі від інших верстатів.

2.4. Дотримуватися санітарного стану кабінету технології, переконатися в цілісності скла у вікнах, провітрити кабінет.

2.5. Переконатися в тому, що температура повітря в навчальній майстерні близько 18-20°C.

2.6. Здобувачі освіти у навчальних майстернях зобов'язані:

- правильно надягти спецодяг;
- застебнути обшлага рукавів на гудзики, уникати їх розв'язування ;
- сховати волосся під головний убір (берет, косинку, зав'язану без звисаючих кінців);
- прибрати все зайве з робочих місць;

- дотримуватись вимог інструкцій з охорони праці перед початком роботи на верстатах.

3. Вимоги охорони праці під час занять у навчальних майстернях

3.1. Здобувачам освіти з вадами органів слуху робочі місця відводяться за першими і другими столами. Учням з проблемою органів зору місця відводяться ближче до вікна за першими столами (верстаками).

3.2. Не рекомендується розставляти квіти на підвіконнях у навчальній майстерні, щоб не перешкоджати проходженню світла.

3.3. Не захаращувати вікна предметами.

3.4. Заготовки, відходи та інші матеріали не повинні перебувати на робочому столі та в проходах, якщо вони не потрібні для роботи.

3.5. Майстер виробничого навчання повинен:

- видати справні інструменти;
- стежити за тим, щоб інструмент був правильно заточений;
- контролювати виконання роботи.

3.6. Інструмент повинен зберігатися в спеціальних відділеннях меблів, а в тих випадках, де це передбачено конструкцією верстата, всередині нього.

3.7. Лещата на верстаках встановлюються на відстані між осями. Ширина верстака не менше 0,75 м. Для захисту учнів від осколків необхідно встановити щити (з чарунками не більше 3 мм) висотою не менше 1 м.

3.8. Здобувачі освіти, які допускаються до роботи, ремонту, загостренню інструменту, повинні бути попередньо проінструктовані та ознайомлені з інструкцією. Роботи проводяться під майстра виробничого навчання.

3.9. Молотки, кувалди та інші інструменти повинні мати опуклу поверхню бойка, гладку, без задирок, вибоїн, тріщин, забезпечені міцними рукоятками.

Ручки молотків та кувалд повинні бути рівними, овального перерізу, з потовщеннями до їх вільного кінця.

3.10. На хвостовики напилків, стамесок, доліт, пилок, та інших інструментів повинні бути міцно насаджені ручки, стягнуті металевими кільцями, що запобігають розколюванню. Довжина ручок повинна відповідати інструменту. Робота з несправними інструментами забороняється.

3.11. При роботах зубилом та подібними інструментами повинні застосовуватися спеціальні окуляри для захисту очей. Майстри виробничого навчання повинні слідкувати за їх обов'язковим застосуванням.

3.12. Пилки (ножівки, поперечні, лучкові тощо) повинні бути правильно та добре заточені. Ручки пилок повинні бути добре зачищені та закріплені.

3.13. Стругальний інструмент для обробки деревини (шерхебелі, рубанки, фуганки та ін.) повинен мати гладкі, рівно зачищені колодки. Задній кінець колодки рубанка, шерхебеля у верхній своїй частині має бути закруглений. Рукоятки повинні бути гладкими. Різці стругального інструмента повинні бути правильно заточені, міцно закріплені до дерев'яних колодок та не мати пошкоджень.

3.14. При ручній роботі з деревиною та металом здобувачам освіти необхідно дотримуватись:

- інструкції з охорони праці при ручній обробці деревини;

- інструкції з охорони праці при ручній обробці металу.
- 3.15. Верстати, електричні прилади повинні бути безпечні та мати заземлення.
 - 3.16. Не рідше двох разів на рік має проводитися очищення світильників, а вікна в приміщенні навчальної майстерні повинні бути вимиті.
 - 3.17. При відкриванні вікон необхідно фіксувати рами у відкритому положенні. При відкриванні фрамуг обов'язково використовувати обмежувачі. Не ставати на підвіконня – це небезпечно.
 - 3.18. Перед роботою на верстатах необхідно пройти цільовий інструктаж та ознайомитися з інструкцією роботи на конкретному верстаті.

4. Вимоги охорони праці після закінчення занять у навчальних майстернях

Здобувачі освіти повинні:

- 4.1. Віддати майстрам виробничого навчання залишки матеріалу або незакінчені вироби.
- 4.2. Розкласти інструменти в правильному порядку та перевірити їх перед здачею вчителю.
- 4.3. Користуючись спеціальною щіткою, прибрати своє робоче місце.
- 4.4. Зняти спецодяг, привести себе до належного вигляду, здати захисні окуляри.

Майстер виробничого навчання зобов'язаний:

- 4.5. Привести верстати та обладнання у неробочий стан, вимкнути електроживлення.
- 4.6. Навести порядок у навчальній майстерні, прибрати всі інструменти та заготовки у відведені місця зберігання.
- 4.7. Провітрити приміщення навчальної майстерні.
- 4.8. Зняти спецодяг, вимити руки з милом.
- 4.9. Закрити всі вікна, вимкнути вентиляцію та освітлення.

5. Вимоги охорони праці в аварійних ситуаціях

Майстер виробничого навчання у навчальній майстерні зобов'язаний:

- 5.1. У разі пожежі задіяти пожежну сигналізацію, евакуювати здобувачів освіти з приміщення навчальної майстерні згідно з планом евакуації, відключити електроживлення кабінету, повідомити до пожежної служби за телефоном 101 та директору навчального закладу (за його відсутності – іншій посадовій особі), по можливості приступити до гасіння пожежі первинними засобами пожежогасіння.
- 5.2. При прориві системи опалення вивести учнів з навчальної майстерні, постаратися усунути неполадки та викликати майстра.
- 5.3. При травмуванні невідкладно надати першу долікарську допомогу потерпілому, повідомити адміністрацію школи, відправити потерпілого до медичного пункту школи, при необхідності викликати швидку допомогу.
- 5.4. Несправний верстат повинен бути негайно вимкнений, адміністрація коледжу повинна бути поставлена до відома.
- 5.5. При ураженні електричним струмом негайно відключити електрику, надати першу домедичну допомогу потерпілому, відправити потерпілого до медичного пункту школи, при необхідності викликати швидку допомогу.

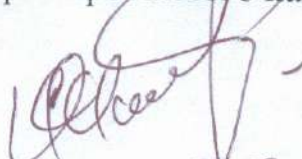
Здобувачі освіти, під час знаходження у навчальних майстернях, повинні:
5.6. У разі поганого самопочуття повідомити про це викладача технології;
5.7. У нестандартній, аварійній ситуації учні повинні зберігати спокій та чітко виконувати вказівки майстра виробничого навчання.

Інструкцію розробив

Завідувач майстернями

УЗГОДЖЕНО:

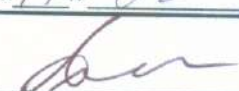
Керівник служби охорони праці
Голова профспілки

І. Сандул

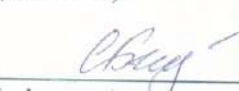

Є. Корчова
Ю. Лонська

З інструкцією ознайомлений (а)

«17» 02 2023р.

(підпис)

Мамоніт А.О

(підпис)

Савчук Б.В

(підпис)